

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

К.В. Балабанов
26 грудня 2019 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ФІЛОЛОГІЯ. ПЕРЕКЛАД (УКРАЇНСЬКА, РОСІЙСЬКА, ПОЛЬСЬКА)

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 Гуманітарні науки
(код та найменування спеціальності)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 035 Філологія
(код та назва спеціалізації)

Спеціалізація 035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно),
перша – російська

ФІЛОЛОГІЯ. ПЕРЕКЛАД (УКРАЇНСЬКА, РОСІЙСЬКА, ПОЛЬСЬКА)

Назва освітньо-професійної програми

СХВАЛЕНО

Протокол засідання Вченої ради МДУ
від 26.12.2019 № 5

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з 01 вересня 20 19 р.
Ректор К.В. Балабанов

(наказ № 425 від 26 грудня 20 19 р.)

« 26 » грудня 20 19 р.

I Преамбула

Освітньо-професійна програма підготовки магістра «Філологія. Переклад (українська, російська, польська)» за спеціальністю 035 «Філологія», спеціалізація «035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська. Переклад (українська, російська, польська)» розроблено на основі Стандарту вищої освіти зі спеціальності «035 Філологія» відповідного рівня освіти від 20.06.2019 р. і внесено кафедрою слов'янської філології та перекладу. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від __.__.2019 №

Гарант програми – Нікольченко Т.М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології та перекладу.

Розробники програми:

Ю. О. Голоцукова, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри слов'янської філології та перекладу;

Т. М. Нікольченко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології та перекладу.

Рецензенти:

Самойлова І.О., директор Маріупольської загальноосвітньої приватної школи I – III ступенів «Лінгва – XXI століття»;

Пономарьова Л.В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та слов'янської філології ДВНЗ «Приазовський державний університет».

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Обмеження щодо форм навчання	Немає.
Освітня кваліфікація	Магістр філології
Кваліфікація в дипломі	ступень вищої освіти – магістр , спеціальність – Філологія , спеціалізація – Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська освітня програма – Філологія. Переклад (українська, російська, польська) Магістр філології. Перекладач (українська, російська, польська). Викладач закладу вищої освіти
Опис предметної області	<i>Об'єкти вивчення та діяльності:</i> Основні предмети – дисципліни соціально-гуманітарної підготовки – 7,5%, дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) підготовки - 10%, дисципліни загально-професійної підготовки – 7,5%, дисципліни професійної і практичної підготовки – 40%, дисципліни вільного вибору студента, що розширюють загальні компетенції – 7,5%, дисципліни вільного вибору студента спеціальної професійної підготовки – 17,5%, знання іноземної мови – 10%, фізичне виховання (факультатив) – 20%. <i>Цілі навчання:</i> Забезпечити умови формування і розвитку професійних компетентностей магістра спеціальності 035 Філологія за предметною спеціалізацією «035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська. Переклад (українська, російська, польська)», здобуття особою поглиблених теоретичних

	<p>знань та практичних умінь і навичок за обраною спеціальністю, загальних засад методології наукової та професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> фундаментальні знання, що необхідні для вирішення науково-дослідних завдань у професійній сфері; реалізація моделі філологічної освіти з лінгвістичним спрямуванням, що визнає провідну роль мови в пізнавальній і комунікативній діяльності суспільства, передбачає поєднання курсів загальнотеоретичного та історичного циклів, забезпечуючи ґрунтовні знання мовознавчих першоджерел, динаміки та сучасного стану лінгвістичної та перекладацької думки.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> традиційні та інноваційні, інтерактивні методи й інноваційні технології навчання, що ґрунтуються на компетентнісному та діяльнісному підходах до навчання.</p>
Фокус програми: загальна/спеціальна	Акцент на лінгвістичних дисциплінах та курсах, які забезпечують фундаментальну підготовку перекладача.
Орієнтація програми	Освітньо-професійна
Академічні права випускників	Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти
Працевлаштування випускників	<p>2310.2.20199 Асистент</p> <p>2444.1 Філолог-дослідник</p> <p>2444.2.20604 Гід-перекладач</p> <p>2444.2 Лінгвіст</p> <p>2444.2.24316.1 Перекладач</p> <p>2444.2.24325 Перекладач технічної літератури</p> <p>2444.2.24559.18 Редактор-перекладач</p> <p>2444.2 Філолог</p>

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої програми у кредитах ЄКТС	Обсяг освітньо-професійної програми магістра філології становить 90 кредитів ЄКТС; 55,5 % обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти.
---	--

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.	
Загальні компетентності	<p>1) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>2) Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>3) Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>4) Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p>	<p>K3-1</p> <p>K3-2</p> <p>K3-3</p> <p>K3-4</p>

	<p>5) Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>6) Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>7) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>8) Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>9) Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>10) Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>11) Здатність проведення досліджень на належному рівні</p> <p>12) Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>13) Здатність діяти соціально відповідально та громадянські свідомо на основі загальнолюдських ціннісних орієнтирів, дотримуватися основ безпеки професійної діяльності та здорового способу життя.</p> <p>14) Здатність володіти базовими знаннями з методології наукових досліджень в обсязі, необхідному для здійснення професійної науково-дослідної діяльності.</p> <p>15) Здатність до збору, обробки, збереження, продукування і передачі професійно важливої інформації з метою її використання в рамках професійного, дослідницького контенту.</p> <p>16) Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію; працювати в команді з дотриманням етичних норм та цінностей мультикультурного суспільства; здійснювати наукову полеміку та спілкування державною та іноземною мовами.</p> <p>17) Здатність вчитися самостійно і автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж життя.</p>	<p>K3-5</p> <p>K3-6</p> <p>K3-7</p> <p>K3-8</p> <p>K3-9</p> <p>K3-10</p> <p>K3-11</p> <p>K3-12</p> <p>K3-13</p> <p>K3-14</p> <p>K3-15</p> <p>K3-16</p> <p>K3-17</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>1) Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.</p> <p>2) Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.</p> <p>3) Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.</p> <p>4) Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>5) Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>6) Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.</p> <p>7) Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>8) Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.</p> <p>9) Білінгвальна компетенція мовна: знання структури трьох мов, у тому числі, у контрастивному аспекті; знання структурних особливостей термінологічних одиниць у перекладацькій діяльності; мовленнєва: володіння мовами у тих видах мовленнєвої діяльності, які задіяні у перекладі та компенсаторними стратегіями мовленнєвої поведінки; врахування особливості мовленнєвої ситуації при здійснюванні процесу</p>	<p>КП-1</p> <p>КП-2</p> <p>КП-3</p> <p>КП-4</p> <p>КП-5</p> <p>КП-6</p> <p>КП-7</p> <p>КП-8</p> <p>КП-9</p>

	<p>міжкультурного спілкування;</p> <p>10) Дослідницька компетенція: здатність швидко знайти інформацію, необхідну для вирішення перекладацьких завдань; володіння теоретичними знаннями з питань методології наукових досліджень, володіння навичками постановки наукових задач і їх вирішення на теоретичному і емпіричному рівнях; вміння організовувати власну дослідницьку діяльність і провести пошук джерел з теми досліджень.</p> <p>11) Доперекладацька компетенція: адекватна конфігурація пам'яті, гнучкість переключення з одного мовного коду на інший, опір інтерференції.</p> <p>12) Перекладацька компетенція: інструментальна: використання документальних та технологічних ресурсів, що мають відношення до роботи перекладача; дослідницька (пошукова): здатність швидко знайти інформацію, необхідну для розв'язання перекладацьких завдань; вміння користуватись словниками та довідковою літературою.</p> <p>13) Текстова компетенція: мета-компетенція: теоретичні знання способів здійснення текстової комунікації; текстотвірна: вміння створювати тексти мови перекладу; текстоаналітична: робити лінгво-синтаксичний та перекладознавчий аналіз соціально-економічних, наукових і художніх текстів; зберігати у текстах перекладу інтеграцію семантики, синтактики та прагматики оригінальних текстів; забезпечити змістову та стилістичну адекватність перекладу; контрастивна текстова: вміння порівнювати норми та узуси мов, залучених у перекладі на рівні тексту, розрізняти та адекватно відтворювати у мовах оригіналу та перекладу поверхневу та глибинну структуру текстів, визначити вербальні та невербальні засоби передачі глибинних структур тексту у перекладацькій практиці; тлумачити невербальні засоби спілкування, що використовуються іншомовним комунікантам.</p> <p>14) Трансляторіальна компетенція: вміння аналізувати резюме замовника та текст оригіналу, перекладацькі стратегії, презентація тексту перекладу (включаючи його розташування на сторінці), документація, термінологія, знання професійної поведінки перекладача, володіння термінологічним апаратом перекладу, як науки про спеціально організовану, цілеспрямовану і систематизовану діяльність, використання традиційних та інноваційних методів перекладу у практичній діяльності, логічне і стилістично правильне викладання тексту усного мовлення при перекладі з іноземної мови на рідну та навпаки. Здатність розуміти і застосовувати освітні теорії та методології в якості основи для навчання і організації позааудиторної виховної роботи у ЗВО. А також створювати і підтримувати психологічно безпечні умови навчання, освітні умови для саморозвитку і самореалізації в рамках освітнього середовища.</p> <p>15) Переферійна компетенція: вміння користуватися комп'ютером та друкарські вміння; здатність забезпечення детального резюме з боку замовника та вибору необхідних довідкових матеріалів, встановлення зворотного зв'язку із замовником, забезпечення оцінки тексту перекладу з боку замовника.</p> <p>16) Компетенція самовдосконалення: готовність і потреба в постійній самоосвіті і розвитку в різних галузях.</p> <p>17) Морально-етична компетенція: відповідальність за якість власної праці, об'єктивність та надійність, скромність, ввічливість</p>	<p>КП-10</p> <p>КП-11</p> <p>КП-12</p> <p>КП-13</p> <p>КП-14</p> <p>КП-15</p> <p>КП-16</p> <p>КП-17</p>
--	--	---

	та дотримання конфіденційності.	
	18) Здатність виконувати професійні обов'язки асистента кафедри з викладання літературознавчих дисциплін.	КП-18
	19) Усвідомлення основних аспектів педагогічної діяльності у ЗВО.	КП-19

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Визначені ОПП кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки:

Результати навчання	Шифр результату навчання
1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.	РН 1
2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.	РН 2
3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.	РН 3
4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно-значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.	РН 4
5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.	РН 5
6. Застосовувати знання про експресивні, емоційно-логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації усипної комунікації.	РН 6
7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.	РН 7
8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.	РН 8
9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладі аспектів обраної філологічної спеціалізації.	РН 9
10. Збирати систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (російською, польською, українською мовами).	РН 10
11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.	РН 11
12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.	РН 12
13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та їх обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.	РН 13
14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.	РН 14
15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.	РН 15
16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та	РН 16

суперечливих вимог.	
17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.	PH 17
18. Здатність застосовувати ефективні методи адаптації навчального процесу для включення українського освітянського простору в європейський та світовий.	PH 18
19. Здатність застосовувати одержані знання при вирішенні професійних задач, при розробці проектів мовної комунікації, міжособистісних взаємин та культурно-мовленнєвих філологічних проблем.	PH 19
20. Здатність формулювати та вдосконалювати важливу дослідницьку задачу, для її розв'язання збирати необхідну інформацію та формулювати висновки, які можна захищати в науковому контексті.	PH 20
21. Здатність презентувати написані тексти та робити усні презентації протягом різного часу та різної складності рідною мовою чи іншою, потрібною для області спеціалізації.	PH 21
22. Здатність обирати спеціалізацію, планувати та завершувати роботу та використовувати результуючі компетентності для підготовки та використання плану дослідження згідно із визначеними часовими рамками.	PH 22
23. Здатність забезпечувати переклад сертифікатів різних видів на міжнародному рівні.	PH 23
24. Здатність забезпечувати функціонування та підтримку інформаційних та культурних служб, діяльність яких має міжнародний характер.	PH 24
25. Здатність виконувати контент-аналіз текстів масової комунікації та розробляти комп'ютерний дизайн текстів.	PH 25
26. Здатність здійснювати дослідницьку діяльність.	PH 26
27. Здатність моделювати граматику та семантику текстів, створювати лексико-семантичні мережі для укладення машинних словників.	PH 27
28. Здатність реферувати і анотувати іноземною мовою суспільно-політичні, науково-технічні та художні тексти.	PH 28
29. Володіння прийомами забезпечення адекватності та еквівалентності перекладу.	PH 29
30. Здатність до здійснення усної комунікації в рамках переговорів.	PH 30
31. Знання стилістичних реєстрів та способів їх переносу з однієї мови до іншої.	PH 31
32. Здатність здійснювати аналіз тексту перекладів з різними типами соціальної диференціації.	PH 32
33. Здатність вирішувати перекладацькі завдання нового типу (тобто ті, які раніше даним перекладачем не виконувались).	PH 33
34. Виконувати професійні обов'язки асистента кафедри.	PH 34
35. Застосовувати основні принципи педагогіки вищої школи на практиці.	PH 35

Стиль та методика навчання

А) Підходи до викладання та навчання: студентоцентрований, професійно-орієнтований, комунікативно-спрямований.

Б) Система оцінювання:

- модульні контрольні роботи за вивченими темами;
- методичні порфоліо (за результатами виробничих практик);
- виконання проектів з обов'язковою презентацією результатів (Power Point);
- екзамени семестрові: усні, письмові у формі тестів, комбіновані (для циклу дисциплін професійної і практичної підготовки);
- комплексний кваліфікаційний екзамен зі спеціальності та спеціалізації;

Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки.

Обсяг освітньої складової освітньо-професійної програми підготовки магістра освіти становить 90 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибіркості наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл змісту освітньої складової за критеріями нормативності та вибіркості

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	21 (23%)	15 (17%)	6 (6%)
Професійна підготовка	69 (77%)	49 (54%)	20 (23%)
Усього для ступеня магістра	90 (100%)	64 (71%)	26 (29%)

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою. Практична підготовка передбачає проходження різних видів практики.

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання (Таблиця 2).

Таблиця 2.

Перелік компонентів ОПП

Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним планом	Компоненти освітньої програма (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП				
ОК 1.	НДЗП 1.1.1	Методологія та організація наукових досліджень	3	залік
ОК 2.	НДЗП 1.1.2	Педагогіка вищої школи	3	екзамен
ОК 3.	НДЗП 1.1.3	Лінгвокультурологія	3	екзамен
ОК 4.	НДЗП 1.1.4	Актуальні проблеми теорії та критики перекладу	3	екзамен
ОК 5.	НДЗП 1.1.5	Історія та теорія лінгвістики (за мовами спеціалізації)	3	екзамен
ОК 6.	НДПП 1.2.1	Практика усного та письмового перекладу	4	залік
ОК 7.	НДПП 1.2.2	Сучасна література	4	екзамен
ОК 8.	НДПП 1.2.3	Методика викладання російської мови як іноземної	6	екзамен
ОК 9.	НДПП 1.2.4	Практичний курс польської мови	17	залік, екзамен
ОК 10.	НДПП 1.2.5	Термінологія і термінографія	3	залік
	НДПП 1.2.6	ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА		
ОК 12.	НДПП 1.2.6.1.	Виробнича практика 1 (перекладацька)	3	диф. залік
ОК 13.	НДПП 1.2.6.2.	Виробнича практика 2 (асистентська з філологічних дисциплін)	3	диф. залік
ОК 14.	НДПП 1.2.6.3.	Науково-дослідна практика	9	диф. залік

		(виконання кваліфікаційної роботи включно)		
Вибіркові компоненти ОПП				
ВК 1.	ВДЗП 2.1.1	Дисципліна за вибором 1. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті/ Комп'ютерні технології в навчанні мови та літератури	3	залік
ВК 2.	ВДЗП 2.1.2	Дисципліна за вибором 2. Психологія спілкування / Психологія конфлікту	3	залік
ВК 3.	ВДПП 2.2.1	Дисципліна за вибором 3. Практика (російсько-українського / польсько-українського) перекладу та редагування	7	залік
ВК 4.	ВДПП 2.2.2	Дисципліна за вибором 4. Практична методика викладання іноземної мови (російська / польська)	6	залік, екзамен
ВК 5.	ВДПП 2.2.3	Дисципліна за вибором 5. Організація референтської та офісної діяльності / Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство	3	залік
ВК 6.	ВДПП 2.2.4	Дисципліна за вибором 6. Гендерні дослідження у філології і освіті / Гендерний аспект перекладу	4	залік

Таблиця 3.

Структурно-логічна схема підготовки

Семестр	Зміст навчальної діяльності (вказуються, обсяг кредитів)		
	Шифр дисципліни	Назва дисципліни	Обсяг кредитів
1	ОК 1.	Методологія та організація наукових досліджень	3
1	ОК 2.	Педагогіка вищої школи	3
2	ОК 3.	Лінгвокультурологія	3
1	ОК 4.	Актуальні проблеми теорії та критики перекладу	3
1	ОК 5.	Історія та теорія лінгвістики (за мовами спеціалізації)	3
1	ОК 6.	Практика усного та письмового перекладу	4
1, 2	ОК 7.	Сучасна література	4
1	ОК 8.	Методика викладання російської мови як іноземної	3
1, 2, 3	ОК 9.	Практичний курс польської мови	17
3	ОК 10.	Термінологія і термінографія	3
2	ОК 3.	Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті	3
2	ОК 12.	Виробнича практика 1 (перекладацька)	3

2	ВК 1.	Дисципліна за вибором 1. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті/ Комп'ютерні технології в навчанні мови та літератури	3
2	ВК 2.	Дисципліна за вибором 2. Психологія спілкування / Психологія конфлікту	3
2, 3	ВК 3.	Дисципліна за вибором 3. Практика (російсько-українського / польсько-українського) перекладу та редагування	7
2, 3	ВК 4.	Дисципліна за вибором 4. Практична методика викладання іноземної мови (російська / польська)	6
2	ВК 5.	Дисципліна за вибором 5. Організація референтської та офісної діяльності / Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство	3
3	ОК 13.	Виробнича практика 2 (асистентська з філологічних дисциплін)	3
3	ОК 14.	Науково-дослідна практика (виконання кваліфікаційної роботи включно)	9
3	ВК 6.	Дисципліна за вибором 6. Гендерні дослідження у філології і освіті / Гендерний аспект перекладу	4

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у *матриці* (Таблиця 4), рядки якої містять результати навчання (РН) за окремими дисциплінами освітньої програми, а стовпці – компетентності (К), які студент набуває в результаті успішного навчання за даною освітньою програмою.

11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.		+		+
12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	+	+	+	
13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.	+	+		+
14. Здатність володіти базовими знаннями з методології наукових досліджень в обсязі, необхідному для здійснення професійної науково-дослідної діяльності.	+	+	+	+
15. Здатність до збору, обробки, збереження, продукування і передачі професійно важливої інформації з метою її використання в рамках професійного, дослідницького контенту.	+	+	+	+
16. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію; працювати в команді з дотриманням етичних норм та цінностей мультикультурного суспільства; здійснювати наукову полеміку та спілкування державною та іноземною мовами.	+	+	+	+
17. Здатність вчитися самостійно і автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж життя.	+	+	+	+
Спеціальні (фахові) компетентності				
1. Усвідомлення структури філологічної науки та теоретичних основ.	+			
2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.	+	+		+
3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії російської та польської мов.	+	+		+
4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.	+	+		+
5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератур, що вивчаються, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.	+	+		+
6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.	+	+	+	+
7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).	+	+		+
8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	+	+	+	
9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.	+	+	+	+
10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.	+	+		+
11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.	+	+	+	+
12. Здатність до організації дулової! комунікації.	+	+	+	+

13. Текстова компетенція: мета-компетенція: теоретичні знання способів здійснення текстової комунікації; текстотвірна: вміння створювати тексти мови перекладу; текстоаналітична: робити лінгво-синтаксичний та перекладознавчий аналіз соціально-економічних, наукових і художніх текстів; зберігати у текстах перекладу інтеграцію семантики, синтактики та прагматики оригінальних текстів; забезпечити змістову та стилістичну адекватність перекладу; контрастивна текстова: вміння порівнювати норми та узуси мов, залучених у перекладі на рівні тексту, розрізняти та адекватно відтворювати у мовах оригіналу та перекладу поверхневу та глибинну структуру текстів, визначити вербальні та невербальні засоби передачі глибинних структур тексту у перекладацькій практиці; тлумачити невербальні засоби спілкування, що використовуються іншомовним комуні кантам.	+	+	+	+
14. Трансляторіальна компетенція: вміння аналізувати резюме замовника та текст оригіналу, перекладацькі стратегії, презентація тексту перекладу (включаючи його розташування на сторінці), документація, термінологія, знання професійної поведінки перекладача, володіння термінологічним апаратом перекладу, як науки про спеціально організовану, цілеспрямовану і систематизовану діяльність, використання традиційних та інноваційних методів перекладу у практичній діяльності, логічне і стилістично правильне викладання тексту усного мовлення при перекладі з іноземної мови на рідну та навпаки. Здатність розуміти і застосовувати освітні теорії та методології в якості основи для навчання і організації позааудиторної виховної роботи у ЗВО. А також створювати і підтримувати психологічно безпечні умови навчання, освітні умови для саморозвитку і самореалізації в рамках освітнього середовища.	+	+	+	+
15. Переферійна компетенція: вміння користуватися комп'ютером та друкарські вміння; здатність забезпечення детального резюме з боку замовника та вибору необхідних довідкових матеріалів, встановлення зворотного зв'язку із замовником, забезпечення оцінки тексту перекладу з боку замовника.	+	+	+	+
16. Компетенція самовдосконалення: готовність і потреба в постійній самоосвіті і розвитку в різних галузях.	+	+	+	+
17. Морально-етична компетенція: відповідальність за якість власної праці, об'єктивність та надійність, скромність, ввічливість та дотримання конфіденційності.	+	+	+	+
18. Здатність виконувати професійні обов'язки асистента кафедри з викладання літературознавчих дисциплін.	+	+	+	+
19. Усвідомлення основних аспектів педагогічної діяльності у ЗВО.	+	+	+	+

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та складання комплексного кваліфікаційного екзамену
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота спрямована на розв'язання спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми з перекладознавства, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Виконується відповідно до «Положення про кваліфікаційні роботи МДУ», що визначає загальні вимоги до етапів підготовки, змісту, структури, оформлення кваліфікаційних робіт.</p> <p>Кваліфікаційна робота має відповідати загальним вимогам наукової етики, зокрема щодо наявності всіх необхідних посилань, коректності цитування тощо.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті МДУ або в репозитарії наукової бібліотеки МДУ.</p>
Вимоги до публічного захисту (демонстрації)	Якість презентації роботи під час її захисту; мультимедійне супроводження результатів дослідження; переконливість відповідей на питання членів комісії, зауваження рецензентів; культура мовлення; оцінювання роботи рецензентом; відгук наукового керівника щодо самостійності у розробці проблеми, здатності до науково-дослідної роботи та підготовленості до виконання професійних обов'язків.
Вимоги до атестаційного екзамену	Комплексний кваліфікаційний екзамен включає дисципліни: педагогіка вищої школи, сучасна російська мова, сучасна українська мова, практичний курс польської мови, практика усного та письмового перекладу, які мають забезпечити оцінювання досягнень результатів навчання, визначених освітньою програмою.

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У МДУ функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням МДУ оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами

оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Додаток А

Нормативні та вибіркові навчальні дисципліни *Нормативні дисципліни циклу загальної підготовки*

ОК 1. Методологія та організація наукових досліджень

Мета вивчення курсу: розвинути наукове мислення студентів і дати змогу зробити самостійне дослідження з проблеми, що повстала перед студентом під час науково-дослідної навчальної практики.

Завдання курсу: забезпечити чітке розуміння студентами поняття про наукову діяльність; засвоїти понятійно-термінологічного апарату наукової діяльності; ознайомити зі станом наукової діяльності в Україні та світі; ознайомити з електронними та Інтернет-ресурсами інформації; засвоїти систему роботи з бібліотечно-бібліографічними джерелами інформації; вивчити порядок оформлення наукового дослідження, правила академічної культури, основи боротьби з академічним плагіатом та забезпечення якості освіти.

Змістовні модулі:

1. Предмет і сутність науки. Поняття наукового дослідження
2. Структура дослідження: обґрунтування актуальності і визначення теми дослідження, його мети, завдання.
3. Академічна доброчесність та авторське право.

ОК 2. Педагогіка вищої школи

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх педагогів професійних моральних цінностей через засвоєння нормативних засад їх діяльності, розвиток і саморозвиток професійної етичної культури на рефлексивній основі.

Завдання курсу: розкриття соціальної та психологічної значущості дотримання педагогом норм професійної етики; ознайомлення з принципами, нормами і правилами професійно-педагогічної поведінки, сприяння їх засвоєнню; розвиток етичної культури педагогів на рефлексивній основі, спонукання їх до самоаналізу власних вчинків; визначення типових помилок поведінки педагога, пов'язаних із порушенням норм професійної моралі; озброєння технологією розробки алгоритму індивідуальної управлінської взаємодії на етичній основі.

Змістові модулі:

1. Професійна етика та професійна деонтологія.
2. Вимоги до педагога в контексті професійного обов'язку.
3. Адміністративна етика.

ОК 3. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті

Мета вивчення курсу: ознайомлення студентів з теоретичною базою знань у сфері сучасних інформаційних технологій, підготувати до практичного застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (СІКТ) в дошкільній освіті та при розв'язанні практичних задач у навчанні, майбутній професійній діяльності, розвиток мотивації студентів до професійного самовдосконалення в аспекті основних завдань курсу.

Завдання курсу: підготувати до вирішення питань науково-дослідного характеру до застосування СІКТ; поглиблення загальнотеоретичних і методичних знань з використання СІКТ на предметах освітньої галузі «Педагогічна освіта», «Середня освіта»; для виконання управлінських і педагогічних функцій спеціалістів за допомогою інформаційних технологій, розвивати, та формувати навички практичного застосування мультимедійних навчальних засобів, користування комп'ютерною технікою та мультимедійними освітніми ресурсами, лінгвістичних ресурсів та систем; раціонального їх застосування в майбутній професійній діяльності; удосконалювати вміння активно працювати в інформаційно-комунікаційному педагогічному середовищі.

Змістовні модулі:

1. Сучасні інформаційні технології як засіб реалізації індивідуалізації процесу навчання.

2. Мережеві технології другого покоління в професійній діяльності майбутнього педагога.

3. Розвиток дистанційної освіти. Навчальні платформи. пис ресурси та системи. Мультимедійні освітні ресурси.

ОК 4. Актуальні проблеми теорії та критики перекладу

Мета вивчення курсу: висвітлення актуальних теоретичних питань науки про переклад, ознайомлення студентів із основними поняттями, завданнями і принципами теорії перекладу, а також із перекладацькими труднощами та способами їх подолання.

Завдання курсу: ознайомлення студентів з актуальними проблемами перекладознавчої науки; формування у студентів наукового підходу до здійснення перекладацької діяльності; створення у студентів сучасної теоретичної основи, потрібної для роботи з різними типами та жанрами текстів з урахуванням прагматичного, стилістичного, семантичного, культурологічного та естетичного аспектів перекладу; активізація творчих здібностей перекладачів-початківців і сприяння вдосконаленню та розвитку цих здібностей.

Змістові модулі:

1. Актуальні теоретичні та практичні проблеми перекладознавчих досліджень
2. Прагматичний аспект перекладу.
3. Критика перекладу.

ОК 5. Історія та теорія лінгвістики (за мовами спеціалізації)

Мета вивчення курсу: поглиблення й узагальнення знань філологів з теорії, методології та історії мовознавства; підвищення професійного рівня лінгвістичної підготовки аспірантів; формування навичок комплексного лінгвістичного аналізу.

Завдання курсу: теоретичні: розширити знання філологів з актуальних питань психолінгвістики, соціолінгвістики, інтерлінгвістики, теоретичного і прикладного мовознавства, а також вивчити теоретичні положення, які не були висвітлені в попередніх курсах; ознайомити з найважливішими історичними періодами, школами, напрямками лінгвістичної науки, філософськими основами, актуальними ідеями й здобутками сучасного світового мовознавства; формувати сучасні погляди на проблеми лінгвістики, спираючись на історію розвитку вітчизняного та європейського мовознавства; поглибити знання про методи наукового дослідження мови; - практичні: розвивати уміння й навички аналізувати та застосовувати основні положення лінгвістичних теорій та методи дослідження мови у практичній діяльності.

Змістові модулі:

1. Мовознавство як наука
2. Система і структура мови
3. Мова та історія (розвиток мови)

Нормативні дисципліни циклу професійної підготовки

ОК 6. Практика усного та письмового перекладу

Мета вивчення курсу: визначити основні типи усних та письмових текстів, з якими гіпотетично може працювати перекладач під час своєї професійної діяльності; лексичні, морфологічні та синтаксичні особливості даних типів текстів та основні труднощі, які виникають при російсько-українському перекладі кожного з типу текстів.

Завдання курсу: отримання студентами навичок практичного перекладу з української мови на російську, ознайомлення з основними особливостями перекладу тих чи інших усних та письмових текстових жанрів.

Змістовні модулі

1. Переклад усних текстових жанрів.
2. Переклад письмових текстових жанрів.

ОК 7. Сучасна література

Мета вивчення курсу: ознайомлення з основними етапами сучасного літературного процесу.

Завдання курсу: сформулювати знання про предмет і завдання сучасної літератури, розглянути основні етапи розвитку літератури к ХХ – п. ХХІ ст., обґрунтувати фактори, які визначають стан і напрями розвитку сучасної літератури, розвинути навички інтерпретації художніх творів сучасних провідних письменників.

Змістові модулі:

1. Література постмодернізму та метомодернізму. Жанри та автори.
2. Основні тенденції розвитку сучасної літератури, письменників-мігрантів
3. Національні форми сучасної літератури.

ОК 8. Методика викладання російської мови як іноземної

Метою вивчення курсу є опанування питань виникнення та розвитку науки методики викладання філологічних дисциплін у вищих навчальних закладах, її зв'язок з іншими лінгвістичними, літературознавчими та педагогічними науками, формування обізнаного фахівця з питань підготовки, проведення та підбиття підсумків занять з блоку філологічних дисциплін, набуття студентами загальнокультурних, професійних знань для забезпечення якісного викладання предмету у вищій школі та задля освідомлення студентами важливості знань з методики викладання дисциплін філологічного блоку.

Завдання курсу дисципліни це: поглиблення методичної на філологічної підготовки студентів-магістрантів першого року навчання, опанування студентами шляхами організації навчального процесу у ЗВО, методикою проведення занять з філологічних дисциплін, етапами підготовки до заняття, формами роботи з навчальним матеріалом, принципами розподілу студентської аудиторної та самостійної роботи.

Змістовні модулі:

1. Методика викладання філологічних дисциплін як наука та навчальна дисципліна у ЗВО
2. Організація навчального процесу
3. Методи навчання у ЗВО

ОК 9. Практичний курс польської мови

Мета: практичне засвоєння студентами польської мови та нормативної бази її функціонування в комунікативно-мовленнєвих ситуаціях у різних сферах професійної діяльності та побуту; опанування студентами вмінь і навичок усіх видів вільної мовленнєвої діяльності в межах програмної тематики; формування у студентів лінгвокраїнознавчої компетенції; формування й удосконалення вмінь та навичок перекладу з польської мови на українську і навпаки.

Завдання курсу: поглиблення й систематизація отриманих раніше знань з граматики польської мови; розширення активного й пасивного лексичного складу студентів; вдосконалення мовних умінь і навичок (розуміння зі слуху, усне висловлювання, розуміння письмового тексту, створення письмового висловлювання, висловлювання на запропоновану тему); формування й удосконалення вмінь та навичок перекладу з польської мови на українську і навпаки.

Змістові модулі:

1. Komunikacja i praktyka tłumaczenia.
2. Składnia języka polskiego.
3. Słownictwo.
4. Rozwój kulturalny.

ОК 10. Світова література в українських перекладах

Мета вивчення курсу: формування у студентів читацької компетенції через сприймання художньої літератури як мистецтва слова, знань з теоретичних основ перекладу художнього

тексту, навичок реалізації літературного адекватного перекладу фрагментів поетичного та прозового текстів оригіналу.

Завдання курсу: ознайомити студентів із сукупністю відомостей про найхарактерніші явища світового літературного процесу XIX-XX століть; визначити роль творчості письменників у становленні і розвитку світової культури; розвивати базові навички компаративного аналізу художніх творів через зіставлення зі зразками різних національних літератур; оцінювати адекватність художнього перекладу з урахуванням якісних і кількісних критеріїв, висвітлення його об'єктивних та суб'єктивних чинників; - формувати вміння й навички філологічного аналізу та інтерпретації художнього тексту з урахуванням задуму й стилю автора першотвору; продукувати цілісні підходи до відтворення ідейного змісту художнього твору у перекладі, збереження його етнонаціонального та стилістичного забарвлення у перекладній версії.

Змістовні модулі:

1. Художній переклад як засіб міжлітературної комунікації.
2. Лінгвістичні й літературознавчі підходи до перекладу.
3. Історія українського художнього перекладу.
4. Перекладацький аналіз тексту. Рівні досягнення еквівалентності у перекладі.

ОК 11. Термінологія і термінографія

Мета вивчення курсу: розуміння та засвоєння сутності, сукупності проблем пов'язаних з особливостями граматичної і стилістичної структур української термінології; особливостями використання науково-технічної, економічної та інших (спеціальних) видів термінології; класифікаційних методик, шляхів виникнення, семантичних особливостей термінів залежно від вузькопрофесійної сфери застосування і перекладу, принципів укладання багатомовних термінологічних словників. Формування знань та придбання навичок аналізу терміносистеми як сегменту лінгвосистеми в цілому.

Завдання курсу: студенти повинні вміти застосовувати базові концепції і методики укладання словників для оптимізації процесу перекладу тексту, насиченого термінологічною лексикою; використовувати існуючі в мові словотворчі моделі для аналізу термінів; вмотивовано вживати терміни українського та іншомовного походження під час перекладання спеціальних текстових одиниць;

Змістовні модулі:

1. Поняття терміна і терміносистеми.
2. Шляхи виникнення термінів і їх словотворчі типи. Семантичні особливості терміна.
3. Термінологічне планування як складова частина мовного планування.

ОК 12. Виробнича практика 1 (перекладацька)

Метою перекладацької практики з близькоспоріднених мов (української, російської) є поглиблення й закріплення теоретичних знань і формування у студентів професійних умінь та навичок перекладу з української, російської мов на базі отриманих теоретичних знань, а також виховання у студентів потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності у сфері своєї майбутньої спеціальності.

Основним *завданням* перекладацької практики з близькоспоріднених мов (української, російської) є допомогти студентам оволодіти механізмом акту міжмовної комунікації та правильно вибирати стратегію перекладу під час ділового спілкування. Особлива увага протягом проходження перекладацької практики повинна приділятися виробленню практичних умінь у сфері перекладацької діяльності. Перекладацька практика студентів передбачає надбання вмінь практичного використання перекладацьких засобів в умовах усного послідовного та письмового перекладу з близькоспоріднених мов (українська, російська), що реалізується в таких завданнях: 1. Закріплення знань з теорії перекладу й одержання навичок їхнього практичного застосування. 2. Формування творчого підходу до перекладацької діяльності. 3. Надбання практичних навичок перекладу різних видів текстів з близькоспоріднених мов (української, російської). 4. Вироблення вміння аналізувати результати своєї праці (виконаний переклад) і обґрунтовувати перекладацькі рішення.

5. Надбання навичок роботи із клієнтом і формування етичних норм перекладацької професії.

Зміст. Знайомство з керівництвом та співробітниками бази практики, дослідження системи роботи бази практики. Встановлення тематики перекладів з близькоспоріднених мов (української, російської), що користуються найбільшим попитом на базі практики. Здійснення попереднього перекладацького аналізу тексту. Робота з науковою літературою, підготовка, збір інформації для здійснення перекладу. Опрацювання довідкових джерел, отримання необхідного запасу фонових знань з теми. Робота з довідковою літературою з теми. Підбір необхідних словників та Інтернет-ресурсів з теми. Ознайомлення та переклад юридичних документів. Виконання перекладу ділового документу (напр., контракту) із дотриманням вимог як українського, так і іноземного діловодства. Переклад паспортних даних. Оформлення ділових паперів. Виконання перекладу ділових та приватних листів. Виконання адаптованого перекладу (стилий переклад, інформативний переклад) науково-технічного чи науково-популярного тексту. Виконання перекладу публіцистичних текстів, Інтернет-сторінок і сайтів. Переклад текстів інформативного характеру. Аналіз здійсненого перекладу щодо критеріїв якості.

ОК 13. Виробнича практика 2 (асистентська з філологічних дисциплін)

Мета практики: отримання практичних знань і навичок роботи у вузі в якості викладача і куратора.

Завдання практики: 1) включення студентів у наукову та педагогічну діяльність кафедри; 2) формування у них професійних умінь і навичок, необхідних для успішного здійснення навчально-виховної роботи, освоєння методики навчальної і виховної діяльності у ЗВО; 3) застосування теоретичних знань, отриманих в ході вивчення курсів лінгвістичного та літературознавчого циклів у вузі, на практиці; 4) вироблення творчого підходу до педагогічної діяльності; 5) уміння аналізувати, узагальнювати і використовувати педагогічний досвід.

Зміст: Організаційна діяльність: 1. Індивідуальна програма практики і її виконання. 2. Знайомство з документами викладача кафедри. 3. Звіт-аналіз по педпрактики. *Навчальна діяльність:* 1. Проведення практичних занять з сучасної російської мови і РСІ відповідно до планом-конспектом, який затверджений керівником практики і провідним викладачем. 2. Проведення семінарських занять з історії російської літератури згідно із затвердженими планами. 3. Проведення залікових занять. 4. Обговорення проведених занять в групі. *Виховна робота:* 1. Виконання роботи куратора закріпленої групи. 2. Проведення кураторського години.

ОК 14. Виробнича практика 3 (виконання кваліфікаційної роботи включно)

Метою науково-дослідної практики є поглиблення професійної підготовки, закріплення набутих у магістратурі навичок науково-дослідницької роботи, проведення наукового дослідження, організація, підготовка, написання й апробація результатів кваліфікаційної роботи.

Завдання науково-дослідної практики: 1) виховати у студента творчий підхід до наукової праці, сформуванню потребу в підвищенні своєї кваліфікації; 2) здобути професійні якості філолога-дослідника: вміння чітко, доступно, логічно, послідовно провести аналіз дослідження; 3) сформуванню вміння критично оцінювати результати дослідження, робити на їх основі висновки щодо практичної цінності та перспектив дослідження.

Зміст: Основним документом, що свідчить про виконання студентом програми науково-дослідної практики є письмовий звіт. Зміст звіту повинен розкривати знання і уміння студента, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики. Звіт складається індивідуально кожним студентом.

Опис вибірових навчальних дисциплін

Дисципліни циклу загальної підготовки

ВК 1 (1). Лінгвокультурологія

Мета вивчення курсу – ознайомлення студентів із сучасними концепціями мовознавства, зокрема лінгвокультурологією, розкриття базових понять та методів цієї лінгвістичної дисципліни, виявлення співвідношення мови та культури у рамках екоантропоцентричного підходу у лінгвістиці; з'ясування зв'язків між семіотикою мови та семіотикою культури; визначення концепту «текст» з позицій семіотичної лінгвістичної школи (Cultural Semiotics)

Завдання курсу: ознайомлення студентів із сучасними підходами до дослідження мовного матеріалу з позицій лінгвокультурології, визначення поняття лінгвокультурного концепту, вивчення різних підходів до його аналізу.

Змістовні модулі:

1. Становлення ЛК як самостійної науки: передумови, сучасний стан.
2. Лінгвістичні теорії взаємозв'язків мови та культури
3. Семіотика. Мова та культура

ВК 1 (2). Історія театру і кіно

Мета вивчення курсу: ознайомлення з художніми особливостями синтетичних видів мистецтв, формування цілісного уявлення про театральне мистецтво як сценічне дійство в його діахронному вимірі, сприяння розвитку творчих здібностей студента; вміння орієнтуватись в етапах розвитку, видах, жанрах світового кіномистецтва.

Завдання курсу: ознайомити студентів з історією походження та основними етапами розвитку театрального мистецтва, із жанровим розмаїттям театральних вистав, складовими театрального процесу та засобами виразності сценічного мистецтва, сформуванню навички аналізу сценічних творів, ознайомитися з сучасними стильовими пошуками в галузі театру. Ознайомити студентів з розмаїттям форм кіномистецтва, розуміти на інституційних особливостях розвитку кіномистецтва в сучасній Україні, оцінити жанрове розмаїття сучасного кінематографу, ознайомитись із основними заходами в сфері кінематографії в сучасному світі.

Змістові модулі:

1. Театр та кіно як синтетичний вид мистецтва.
2. Історія європейського театру та кінематографії.
3. Тенденції розвитку кіномистецтва в сучасному світі.

ВК 2 (1). Психологія спілкування

Мета вивчення: закріплення знань студентів про вербальні та невербальні засоби спілкування, формування вміння використовувати ці засоби в уявлюваній ситуації, розробка рекомендацій щодо подолання мовленнєвих бар'єрів у спілкуванні.

Завдання курсу: ознайомлення студентів з феноменологією (змістом, структурою, детермінантами) спілкування, вміння визначати місце спілкування серед інших основних типів соціальної активності людини (грі, навчанні, праці), а також умови й механізми спілкування людини протягом життя; розвинення творчого мислення і вміння з позицій соціально-психологічного підходу здійснювати аналіз суспільних подій, фактів, явищ, дій та вчинків людей.

Змістовні модулі:

1. Феноменологія спілкування.
2. Корекція особистості в процесі взаємодії з суспільством.
3. Спілкування та міжособистісні відношення в групах.

ВК 2 (2). Психологія конфлікту

Мета курсу «Психологія конфлікту» - засвоєння базових знань з актуальних питань конфліктів та побудови продуктивних людських взаємовідносин, формування навичок розв'язання конфліктів як професійно-психологічних завдань.

Завдання курсу «Психологія конфлікту»: ознайомити студентів з актуальними психологічними проблемами управління конфліктами; розкрити майбутнім фахівцям в психології ефективну методологію вирішення завдань діагностування і прогнозування конфліктів і конфліктних ситуацій; оволодіння навичками попередження складних і проблемних ситуацій в напрямі їх ескалації у конфлікти. Знання та практичні навички «виходу з конфлікту», продуктивного вирішення конфліктів та подолання конфліктних ситуацій - корисні насамперед майбутнім психологам у вирішенні ними професійних завдань. Набуті знання та практичні уміння розуміння, запобігання та розв'язування конфліктів допоможуть змінити у собі та 5 формувати у своїх колег, підлеглих та близьких людей мислення, що орієнтовано не на конфронтацію й боротьбу, а на порозуміння, взаємодопомогу, співробітництво та на спільне вирішення проблем.

Змістовні модулі:

1. Феноменологія конфлікту.
2. Управління конфліктами.
3. Конфлікти у різних сферах людської взаємодії

Дисципліни циклу професійної підготовки

ВК 3 (1). Практика (російсько-українського) перекладу та редагування

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з теорією і практикою перекладу, працями видатних вітчизняних та зарубіжних дослідників у цій галузі, з творами іншомовних письменників у перекладі українською мовою, твори українських письменників у перекладі російською мовою та російських – в українських перекладах. Оскільки курс викладається студентам філологічного факультету, які виховані в умовах російсько-українського білінгвізму, головна увага буде приділятися україно-російським та російсько-українським перекладам.

Завдання курсу: дати студентам систематизоване знання з історії перекладу в українській та російській літературах від найдавніших часів до сучасності на тлі та у зв'язках із процесами європейської (світової) естетичної свідомості, розкрити їм сутнісні ознаки перекладу, який супроводжував розвиток літератур, сформувати в них уміння орієнтуватися в процесі творчих пошуків видатних перекладачів від давнини до сучасності. Під час підготовки до практичних занять студент повинен продемонструвати своє вміння читати й аналізувати твори як оригінальні, так і перекладені. Дисципліна «Загальна теорія перекладу» визначає загальну спрямованість курсу та обов'язковий обсяг знань і умінь, якими повинні оволодіти студенти.

Змістовні модулі:

1. Теорія сучасного перекладу.
2. Практика сучасного перекладу.

ВК 3 (2). Практика (польсько-українського) перекладу та редагування

Мета вивчення курсу: ознайомлення студентів з проблематикою науки про переклад. Особлива увага в курсі приділяється питанням перекладу художніх творів. Курс побудовано на основі розгляду текстів українських перекладів прозових та поетичних творів польською, а також зарубіжною літературою.

Завдання курсу: Завданням курсу є розвинення у студентів здатності об'єктивно, на основі вироблених наукою про переклад критеріїв, оцінювати художні переклади.

Змістовні модулі:

1. Теорія сучасного перекладу.
2. Практика сучасного перекладу.

ВК 4 (1). Практична методика викладання іноземної мови (російська)

Мета вивчення курсу – формування в студентів магістратури професійно-методичної компетентності викладача іноземної мови (російської).

Завдання курсу: створити у студентів магістратури теоретичну базу, що розкриває загальні та спеціальні закономірності процесу навчання іноземних мов як засобу спілкування, освіти, виховання й розвитку, яка включає, крім методичних знань, також знання із суміжних з методикою наук психолого-педагогічного, філологічного й культурологічного циклів, і на цій основі сформуванню уявлення про зміст і структуру педагогічної діяльності викладача;

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи методики навчання іноземної мови (російської).
2. Методика формування іншомовної комунікативної компетентності.
3. Організація навчання іноземних мов.

ВК 4 (2). Практична методика викладання іноземної мови (польська)

Мета: вивчення основних принципів методики викладання польської мови як іноземної; формування знань про основні прийоми навчання вимові, лексиці, граматиці, розумінню зі слуху, розумінню друкованому тексту; знайомство з основними рисами подібності та відмінності у системі російської, української та польської мов; формування знань про прийоми навчання основним видам мовленнєвої діяльності (говоріння, аудіювання, читання, письма); вивчення способів вдосконалення комунікативної, лінгвістичної та соціокультурної компетенції студентів; вивчення способів використання аудіовізуальних та технічних засобів навчання.

Завдання:

- дати студентам знання з польської мови та методики викладання, необхідні та достатні для їх педагогічної діяльності;
- ознайомити з сучасними методами та прийомами навчання та сформуванню вміння ефективно та творчо застосовувати їх на практиці;
- дати знання про основні риси подібності та розбіжності у системі російської, української та польської мов, уявлення про типові помилки студентів при вивченні польської мови, шляхах їх попередження та вирішення;
- ознайомити студентів з системою сертифікації польської мови як іноземної.

Змістові модулі:

1. Język polski. Nauczanie i certyfikacja języka polskiego w świecie.
2. Metody nauczania języka polskiego jako obcego.
3. Nowoczesne metody w polonistyce.

ВК 5 (1). Організація референтської та офісної діяльності

Мета вивчення курсу — формування в студентів комплексу знань та умінь щодо професійної діяльності референта, секретаря-референта керівника.

Завдання курсу: ознайомити студентів з принципами організації роботи референта, секретаря-референта керівника; – сформуванню в студентів необхідний референтіві, секретареві- референтіві комплекс знань та умінь для забезпечення ефективної діяльності керівника сучасної організації.

Змістовні модулі:

1. Сутність та особливості референтської діяльності. Історичні етапи становлення секретарської та референтської справи.
2. Референт в сучасному діловому середовищі. Сутність документаційної, бездокументної та інформаційної підтримки управління.
3. Референт в сучасному діловому середовищі. Сутність документаційної, бездокументної та інформаційної підтримки управління. Роль референта в комунікативних процесах: особливості проведення нарад, зборів, представницьких заходів.
4. Особливості організації відряджень керівника. Тайм-менеджмент і особливості планування в роботі секретаря-референта. Методика виконання спічрайтерських завдань.

ВК 5 (2). Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство

Мета вивчення курсу: - ознайомити студентів з основами текстознавства та шрифтознавства, зосередивши увагу на особливостях роботи редактора видавця у додрукарських процесах.

Завдання курсу: У процесі викладання предмету студенти мають засвоїти і вміння застосовувати у практичній діяльності знання, що стосуються шрифтознавства, передбачає оволодіння інформацією про історію шрифтів, підходи до їх класифікування, особливості растрових та векторних шрифтів, шрифтів PostScript, True Type, екранних шрифтів і шрифтів принтера, способи інсталяції шрифтів, стилів, розміру та інших характеристик шрифту.

Змістовні модулі:

1. Текстознавство
2. Шрифтознавство

ВК 6 (1). Гендерні дослідження у філології і освіті

Мета вивчення курсу – формування основ гендерної компетентності, методологічної культури та демократичного світогляду студентів-філологів шляхом ознайомлення з основними гендерними категоріями, поняттями, термінами, науковими доробками у філології та освіті, що накопичено в Україні та зарубіжних країнах.

Завдання курсу: дати основні уявлення про історію розвитку та специфіку гендерних досліджень і пріоритетні напрямки розвитку теорії гендеру; сформувати інтелектуальні та практичні вміння щодо самостійного проведення дослідження з гендерної тематики у лінгвістиці та літературознавстві.

Змістовні модулі:

1. Історія виникнення і розвитку, основні поняття і проблеми гендерної теорії
2. Гендерний вимір у освіті.
3. Гендерна лінгвістика в системі сучасної мовознавчої науки
4. Історичні корені та інтерпретаційна стратегія гендерного літературознавства

ВК 6 (2). Гендерний аспект перекладу

Мета вивчення курсу – сучасні підходи та методи вивчення і аналізу проблем гендерного розвитку особистості і суспільства. Особливістю навчальної дисципліни «Гендерний аспект перекладу» є інтегрованість наданої інформації у загальний контекст уявлень про динаміку особистісного, соціального, суспільного та культурного розвитку, який існує в соціо-гуманітарній галузі знань. Дослідження гендерного аспекту в перекладі художнього тексту.

Завдання курсу: засвоїти категорію гендер і основні поняття гендерного аналізу в соціології; аналіз практичної значимості соціальних методик і технік, розроблювальних феміністськими дослідниками; руйнування звичних стереотипних схем у ході того, як студенти проводять самостійний аналіз основних сфер життя суспільства з погляду гендерних розходжень;

Змістовні модулі:

1. Вступ до гендерних досліджень.
2. Гендер і суспільство.